

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

- Одређење проблема које Нацрт закона треба да реши

Овим Нацртом закона даје се законодавни и институционални оквир за што потпуније регулисање оснивања и функционисања друштава за управљање инвестиционим фондом, инвестиционог фонда и кастоди банке, као и адекватније и ефикасније регулисање привредних престапа и прекршаја наведених учесника у поступку примене овог закона.

Важећи закон о инвестиционим фондовима („Службени гласник РС”, број 46/06), као и његове измене које су уследиле у 2009. години, имали су за циљ да створе темеље за оснивање и функционисање инвестиционих фондова, као новог облика институционалних инвеститора на тржишту капитала у Републици Србији, као и да обезбеде стабилније и сигурније пословање инвестиционих фондова у условима глобалне финансијске кризе која је у претходном периоду захватила и наше финансијско тржиште. Наведене измене су као што се и очекивало, допринеле стабилнијем, рационалнијем и сигурнијем пословању друштава за управљање и

инвестиционих фондова, као и ефикаснијем надзору надлежног органа у поступку примене закона.

У протеклих годину дана законодавац је имао интензивне активности на изради новог закона којим се уређује тржиште капитала, који ће се као системски закон из ове области у великој мери усагласити са одговарајућим директивама ЕУ. Овај закон на нов начин регулише учеснике на тржишту хартија од вредности, између осталог оснивање и делатност друштава за управљање, инвестиционих фондова и кастоди банака.

Стога је било неопходно да се овим Нацртом закона спроведу потребне измене и допуне важећег Закона, а ради усаглашавања са напред наведеним системским законом.

- Циљеви који се постижу његовим доношењем

Основни циљ овог Нацрта закона је да се на свеобухватан и конзистентан начин, а у складу са одговарајућом домаћом и међународном регулативом из ове области, уреди пре свега, оснивање и пословање друштава за управљање, инвестиционих фондова и кастоди банака.

С тим у вези, допуњене су одредбе које се односе на делатност друштва за управљање, тако што се поред већ прописаних делатности које се односе на оснивање, организовање и управљање инвестиционим фондом, делатност друштва за управљање проширује и на делатност која подразумева обављање и других послова у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности. У наведене послове спада управљање портфолијом клијената, као и пружање инвестиционих савета клијентима. Ове допуне ће поред наведеног усаглашавања допринети и проширењу делатности друштва за управљање, што ће им омогућити да обогате и побољшају постојеће односе са клијентима (постојећим и потенцијалним члановима фонда), као и да обезбеди већу конкурентност и квалитетнију услугу фондова којим управљају.

У делу Закона којим се регулишу ограничења улагања имовине инвестиционог фонда такође су извршене одређене измене. Наиме, у постојећим одредбама које се односе на забрану улагања имовине инвестиционог фонда, било је прописано, између осталог, да се имовина инвестиционих фондова не може улагати у хартије од вредности и друге финансијске инструменте које издаје кастоди банка која обавља услуге за инвестициони фонд, као и брокерско – дилерско друштво, односно овлашћена банка која за друштво за управљање обавља послове посредовања у трговању хартијама од вредности. Предложеним измене закона бришу се ове одредбе. С тим у вези, предлагач закона је имао у виду чињеницу да хартије ових издаваоца могу бити врло атрактивне и ликвидне на постојећем тржишту, које је прилично нестабилно и има незадовољавајућу понуду квалитетних хартија од вредности. Такође, улагањем имовине фонда у хартије и финансијске инструменте ових издаваоца обезбедиће се већа сигурност улагања имовине фонда и шира дисперзија ризика. На овај начин ће се обезбедити бољи услови за стабилније пословање фонда, повећати могућност за остварење већих приноса фонда, што ће самим тим обезбедити и већу заштиту интереса чланова фонда. Поред тога, на овај начин ће целокупна домаћа индустрија фондова побољшати степен конкурентности у односу на банкарске услуге, што ће додатно мотивисати постојеће и потенцијалне чланове фонда, као и допринети даљем развоју ове индустрије.

Поред тога, значајне измене и допуне су извршене у делу Закона који се односи на кастоди банке. Наиме, у важећем закону, одредбе које су се односиле на кастоди банке су на одговарајући начин уређивале закључивење уговора друштва за управљање

са кастоди банком, услуге кастоди банке и раскид уговора са кастоди банком. Све остале одредбе које се односе на дозволу за обављање послова кастоди банке, правила пословања кастоди банке, као и одредбе које се односе на услуге кастоди банке, прописане су одредбама Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената, који представља системски закон и односи се на све учеснике на тржишту.

С обзиром да Нацрт новог закона којим се регулише тржиште капитала не садржи посебне одредбе о кастоди банкама, било је неопходно да се овим Нацртом закона обједини и на комплексан начин уреди регулатива која се односи на кастоди банке, а у циљу стварања адекватнијег и ефикаснијег регулаторног оквира за примену закона и пословање инвестиционих и добровољних пензијских фондова.

У складу са напред наведеним, а ради одговорнијег понашања субјеката који су предмет регулисања Закона, смањења могућих злоупотреба, као и адекватнијег и ефикаснијег надзора надлежног органа, извршене су одговарајуће измене у одредбама које се односе на привредне преступе и прекршаје.

- Које су друге могућности за решавање проблема?

Приликом израде Нацрта закона предлагач није био у могућности да разматра друга решења која се односе на друштва за управљање, инвестиционе фондове и кастоди банке, јер су предложене измене предмет регулисања закона.

- Зашто је доношење акта најбоље за решавање проблема?

Предложене измене се односе на материју која се искључиво регулише законом.

- На кога ће и како највероватније утицати решења у Закону?

Нацрт закона ће имати позитиван утицај пословање друштава за управљање и инвестиционих фондова, на кастоди банке, на Комисију за хартије од вредности која врши надзор над спровођењем овог закона, на чланове фонда, а самим тим на финансијско тржиште у целини.

- Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди посебно малим и средњим предузећима

Примена овог акта неће изазвати ни грађанима ни привреди издвајање додатних трошкова.

- Да ли доношење закона стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Предложени Нацрт закона допринеће ширењу пословних активности друштава за управљање, побољшању услуга које друштва за управљање нуде постојећим и новим клијентима, стабилније, ликвидније и сигурније пословање индустрије фондова, повећање међусобне конкурентности фондова, а самим тим већу заштиту интереса њихових чланова. Такође се стимулише и оснивање нових друштава за управљање, односно фондова што ће свакако поспешити и тржишну конкуренцију.

- Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Нацрту закона?

При изради Нацрта закона тражени су и узети у обзир предлози и сугестије свих релевантних субјеката и то: надлежних министарстава, Комисије за хартије од вредности, Народне банке Србије, представника инвестиционих фондова, који су имали прилику да изнесу своје ставове и сугестије.

- Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта?

У поступку примене овог закона Комисија за хартије од вредности има обавезу да усагласи своја подзаконска акта са овим Нацртом закона у року од 30 дана од дана његовог ступања на снагу и да, на одговарајући начин, о томе обавести учеснике на тржишту, а и ширу јавност.